

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ

Σάλλυ Ρούνεϋ: Ποια είναι η απόλυτη συγγραφέας των millennials

Μόλις κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις Πατάκη το μπεστ σέλερ-φαινόμενο «Συζητήσεις με φίλους» της 28χρονης Σάλλυ Ρούνεϋ, η οποία έχει φανατικούς ακολούθους σε ολόκληρο τον κόσμο, εκφράζοντας με ακρίβεια την εποχή της.

Αν υπάρχει μια συγγραφέας που έχει αναφερθεί πάνω από μία φορά, για διαφορετικούς λόγους κάθε φορά, σχεδόν σε όλα τα έντυπα, αυτή είναι οίγουρα η Σάλλυ Ρούνεϋ ή, αλλιώς, το απόλυτο φαινόμενο των ημερών, στο οποίο ορκίζονται ταυτόχρονα οι διάσημοι και οι βιβλιόφιλοι. «Η απόλυτη millennial συγγραφέας», κατά τους «Times», είναι προφανώς η μόνη που έγραψε για τη γενιά της με τέτοια σαφήνεια, επάρκεια και πειστικότητα. Παρ' ότι δεν έχει καν κλείσει τα 30 και κατάγεται από την Ιρλανδία, η Ρούνεϋ διαβάζεται φανατικά απ' ολόκληρο τον πλανήτη και με τον ίδιο ενθουσιασμό από το πλέον ετερόκλητο κοινό, π.χ. από τη Σάρα Τζέσικα Πάρκερ και την Αν Ένραϊτ, οι οποίες δήλωσαν εξίσου πιστές της ακόλουθοι. Ίσως γι' αυτό παντού, όπου εμφανίζεται η Ρούνεϋ, σημειώνεται το αδιαχώρητο, σε σημείο που στα βιβλιοπωλεία πρέπει να επιστρατεύουν κάθε φορά επιπλέον θέσεις και χώρους για να μπορέσει να ικανοποιηθεί το πολυάριθμο κοινό της. Χαρακτηριστικό είναι ότι η επίσκεψή της στο Books Are Magic, ένα ανεξάρτητο βιβλιοπωλείο στο Μπρούκλιν της Νέας Υόρκης, προκάλεσε τέτοια αναστάτωση που κοινό και συγγραφέας χρειάστηκε να μεταφερθούν σε γειτονική εκκλησία για να χωρέσουν – ένας ιδανικός, καθώς φαίνεται, τόπος, αφού οι ακόλουθοι της Ρούνεϋ είναι πραγματικά πιστοί, μέλη μιας κάστας που έχει ως μοναδική θεότητα την ίδια.

Γιατί η αλήθεια είναι πως οι αναγνώστες του πολύκροτου, απόλυτου μπεστ σέλερ *Συζητήσεις με φίλους*, που μόλις κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις Πατάκη σε μετάφραση Μαρίας Φακίνου, συνιστούν τους τοποτηρητές ενός ειδικού φαινομένου που λέγεται «ρουνεϋσμός» – σημειωτέον πως αντίστοιχους πιστούς έχει καταφέρει να διαμορφώσει στην εποχή μας μόνο η Έλενα Φεράντε. Όσοι ή, καλύτερα, όσες διαβάζουν Σάλλυ Ρούνεϋ, όπως και Φεράντε, δηλώνουν ανίκανες να μετατοπιστούν ή να ενθουσιαστούν από κάποια άλλη συγγραφέα, φτάνοντας να αποτελούν ολόκληρη σχέση. Είναι ενδεικτι-

κό ότι σε κάποια από τα γράμματα αναγνωστών της «Guardian» μια πιστή ακόλουθος της Ρούνεϋ ζητούσε από την υπεύθυνη της στήλης των βιβλίων να της προτείνει μια συγγραφέα εξίσου συναρπαστική όσο εκείνη.

Κατά τα άλλα, παρ' ότι ευπώλητη και διαβαστερή, αφού γράφει για τους ανθρώπους και κυρίως για τις γυναίκες της ηλικίας της με έναν αφηγηματικό τρόπο που ταιριάζει στην περίπτωση, δεν της λείπουν οι καλές κριτικές, ούτε οι διακρίσεις και τα βραβεία: ήταν υποψήφια για το βραβείο Μπούκερ, είχε προταθεί για το Ντίλαν Τόμας και το Ραθμπόνς Φόλιο (Rathbones Folio), ενώ έχει ήδη αποσπάσει το Costa, το Irish Book και το British Book. Δεν είναι λίγο με το «καλημέρα» μια άγνωστη μέχρι πρότινος Ιρλανδή συγγραφέας να μετράει μόνο θετικά σχόλια και επιτυχίες και να μπορεί να προχωρά χωρίς άγχος και αμηχανία στο επόμενο βήμα. Αν το πρώτο της, πολυσυζητημένο μυθιστόρημα *Συζητήσεις με φίλους* είναι αυτό που την ανέδειξε, το *Normal People* που ακολούθησε έναν χρόνο μετά, που επίσης κυκλοφόρησε από τον αξιολάτρευτο εκδοτικό οίκο Faber & Faber, απέδειξε ότι η Ιρλανδή συγγραφέας ήρθε για να μείνει.

Το καλύτερο απ' όλα είναι ότι η ίδια δεν πετάει στα σύννεφα: χαρακτηρίζει τα πρώτα της διηγήματα, που έγραψε σε εφηβική μόλις ηλικία, «σκουπίδια» και κάποιες δημοσιεύσεις που έκανε, σχετικά νωρίς, σε λογοτεχνικά περιοδικά «απλώς ατυχίες». Δεν χαρίζεται στον εαυτό της, ούτε και στις ηρωίδες της, που διαθέτουν, η αλήθεια είναι, κάτι από τον κυνισμό των ηρώων του Τρούμαν Καπότ, όπως και την ίδια κλίση στις κοινωνικές εκτροπές. Με μια μανία να καταγράφει τις κοινωνικές συμπεριφορές, η Ρούνεϋ τείνει να επικεντρώνεται σε αντιδράσεις που καταδεικνύουν το αδιέξοδο των σχέσεων και της κοινωνίας, τον τρόπο ντυσίματος, τις λεπτές συνθήκες και συζητήσεις που παρατηρούνται σε διαφορετικά περιβάλλοντα. Ίσως γι' αυτό το βιβλίο της να φέρει ειρωνικά τον τίτλο *Συζητήσεις με φίλους*, αφού οι πρωταγωνιστές της

όχι μόνο εκφράζουν ετερόκλητες αντιλήψεις αλλά ταιριάζουν επακριβώς με συγκεκριμένους ανθρωπότυπους – ή και όχι. Είπαμε, ένα κορίτσι που εκφράζει τις αγωνίες της γενιάς του και δηλώνει άκρως πολιτικοποιημένο δεν ξεχνάει ότι πίσω από τις ριζοσπαστικές απόψεις, στις οποίες ακράδαντα πιστεύει, κρύβεται η αμφισβήτηση ή, πιο σωστά, η ειρωνεία, μια λέξη που επαναλαμβάνει συχνά στο βιβλίο.

Κατά τα άλλα, η υπόθεση του βιβλίου επικεντρώνεται στη σχέση της Φράνσις και της Μπόμπι και στις δύο αντίθετες και παράλληλες οπτικές που εκφράζει τότε η μία, τότε η άλλη. Η διανοούμενη μαρξίστρια Φράνσις σπουδάζει, όπως και η φίλη της και πρώην ερωμένη της, στο Κολέγιο Τρίνιτι και κρύβει μια έμφυτη απαισιοδοξία και εσωστρέφεια. Βασική της φιλοδοξία είναι να γίνει συγγραφέας. Πιο ανοιχτή, όμορφη και αρκετά πιο εξωστρεφής, η Μπόμπι μοιάζει να αντισταθμίζει τις αγωνίες της πρώην ερωμένης και φίλης της μέσω της τέχνης. Οι δρόμοι τους ενώνονται ή, μάλλον, αλλάζουν κατεύθυνση προς τον κόσμο των μεγάλων όταν, μετά από μια ποιητική περφόρμανς, γνωρίζουν τη Μελίσα, μια όμορφη φωτορεπόρτερ, προερχόμενη από την ανώτερη κοινωνική τάξη του Δουβλίνου, που τους εισάγει στον κόσμο της ματαιοδοξίας. Πάρτι, ταξίδια στη Βρετανία, παιχνίδια εξουσίας και προβολής έρχονται στο προσκήνιο και τα κορίτσια αγωνίζονται να ανταγωνιστούν σε θέματα κατεύθυνσης και επάρκειας. Κάπου εκεί συμβαίνει να ερωτεύονται παράφορα, όπως η Φράνσις, που παρασύρεται από τον Νικ, τον ωραίο ηθοποιό και σύζυγο της Μελίσα.

Το μυθιστόρημα ακολουθεί το επτάμηνο αυτής της περιπέτειας, εστιάζοντας κατά κύριο λόγο στις συναισθηματικές μετατοπίσεις της Φράνσις στο θέμα της πίστης, της φιλίας, του έρωτα και της προδοσίας. Δηλαδή σε όλα τα θέματα που απασχολούν τους millennials, καθώς οι δύο φίλες προσπαθούν να βρουν τη δική τους φωνή, με τη Φράνσις να επινοεί νέες, εντυπωσιακές εκφράσεις και λέξεις και την Μπόμπι λεκτικο-εικαστικές αναπαραστάσεις, αναζητώντας ταυτόχρονα τη δική τους έκφραση στα διάφορα φόρουμ στο Ίντερνετ. Ενίοτε βασανίζονται από τα οικογενειακά αδιέξοδα, π.χ. από τον βάρβαρο αλκοολικό πατέρα, ή έχουν ανησυχίες για τα πολιτικά τεκταινόμενα, όπως η οικονομική κρίση στην Ελλάδα, που επανέρχεται στο προσκήνιο και στο δεύτερο βιβλίο της Ρούνεϋ. Κυρίως, όμως, αγωνίζονται να κερδίσουν έναν λόγο στην αφήγηση και ένα συγκεκριμένο ύφος που προφανώς η Ρούνεϋ κατάφερε να εντοπίσει όσο καμιά συγγραφέας, χωρίς εξωραϊσμούς, με ευθύτητα και ειλικρίνεια και κυρίως χωρίς διακυμάνσεις στην αφήγηση. Όπως έγραψε και το «New Yorker», πρόκειται για συγγραφέα που «δημιουργεί στον αναγνώστη σπάνια εμπιστοσύνη, με διαυγές, ευθύβολο ύφος». Για να συνεχίσει πως «η εκπληκτικότερη πτυχή του διαρκώς υπέροχου αυτού μυθιστορήματος είναι ο σαφής τρόπος με τον οποίο εξετάζει τις αυταπάτες που συχνά θεριεύουν δίπλα στην ανθρώπινη αυτογνωσία... Αλλά το έμφυτο ταλέντο της Ρούνεϋ είναι η παρουσίαση της ψυχολογίας των ηρώων της. Είναι καυστική και απαιτητική απέναντι στην “αθωότητα” – η πρωταγωνίστρια του μυθιστορήματος αυτού, που αφορά εν τέλει την ενηλικίωση, δεν έχει ιδέα πόση αθωότητα της έχει απομείνει». Ευτυχώς, φαίνεται της έχει μείνει κάμποση, όπως και άφθονη διάθεση να γράφει κι άλλα βιβλία για τους ομολογουμένως ενθουσιώδεις αναγνώστες της.

ΣΑΛΛΥ ΡΟΥΝΕΥ
Συζητήσεις με φίλους
Μτφρ.: Μαρίας Φακίνου
Σελ.: 384
Εκδόσεις Πατάκη

Bιβλίο

the week

ΑΠΟ ΤΗΝ
ΤΙΝΑ
ΜΑΝΔΗΛΑΡΑ